

INGEBOEKT

In deze *Ingeboekt* vindt u twee besprekingen van nieuw NT2-materiaal: een aanrader en een afrader. En als toemaatje wordt u geattendeerd op een e-zine voor anderstaligen: zeker een bezoekje waard! We laten enkele mensen aan het woord die veel ervaring hebben met onderwijs Nederlands als tweede taal.

Alles wat uw studenten steeds wilden weten over Nederlands, maar waarop u geen antwoord had...

Allied Blom & Conny Wesdijk (2007). *Veelgestelde vragen in de NT2-les. Antwoorden en voorbeelden*. Amsterdam: Uitgeverij Boom. Prijs: €14,50.

Waarom?

Waarom is '2 *fruiten' fout en hoeveel talen spreekt iemand die 'een stuk of vier talen' spreekt nu eigenlijk? Hoe leg je aan andersstalige studenten die Nederlands leren kort en duidelijk het verschil uit tussen 'bedoelen' en 'betekenen', tussen 'aantal', 'getal'

en 'nummer', tussen 'kennen' en 'weten'? Waarom zeg je '*Dat* zijn Paul en Laila', in plaats van '**Zij* zijn Paul en Laila'? Waarom zeg je 'het Centraal Station' (zonder 'e' bij het adjectief), terwijl je 'het kleine huis' (met 'e') moet zeggen? 'Waar woon je?' is juist, maar 'Ik heet Abdel. En *je?' niet...

Herkenbaar?

Misschien hebt u als moedertaalspreker van het Nederlands nog niet bij deze raadsels stilgestaan (laat staan bij de antwoorden), maar als u leerkracht Nederlands aan andersstaligen bent, hebt u waarschijnlijk vol herkenning zitten knikken of glimlachen bij het lezen van bovenstaande vragen... U bent echter waarschijnlijk ook al meermaals bij dergelijke vragen het antwoord schuldig gebleven of uw uitleg was zo ingewikkeld dat uw anderstalige cursist nog meer in de war geraakte...

De antwoorden!

Voor u én ook voor uw cursist is er nu het boek *Veelgestelde vragen in de NT2-klas*. Hoewel ik zelf ook al jaren in de NT2-lespraktijk sta en hoewel ik op bepaalde vragen ook al duidelijke antwoorden heb leren formuleren, heeft dit naslagwerk mij een heel aantal keren (waarom 'keren', denkt de kritische anderstalige, je zegt toch '3 keer'?) doen denken: 'Inderdaad, die fout hebben mijn cursisten ook al gemaakt (waarom 'maken' en niet 'doen'?) en inderdaad, dat is het antwoord en zo kan ik het voortaan helder formuleren.' Ik wil *Veelgestelde vragen in de NT2-klas* dan ook met volle overtuiging aanraden, zowel aan beginnende als aan ervaren leerkrachten en ook de wat gevorderde cursist vindt er zeker zijn weg – en zijn vragen mét antwoorden – in.

Inhoud en beschrijving

Veelgestelde vragen in de NT2-les is een boek waarin meer dan 300 vragen van cursisten uit een jarenlange NT2-lespraktijk zijn opgetekend. Op basis van voorbeeldzinnen wordt er steeds een kort en duidelijk antwoord geformuleerd. Geen ingewikkelde grammaticale terminologie, geen overbodige informatie, maar hanteerbare antwoorden waar de cursist echt iets aan heeft. Het gaat niet alleen om vragen in verband met woordenschat, maar ook om zinsconstruc-

ties, werkwoordsvormen, spelling, enz. Er zijn in het totaal 10 onderdelen met per onderdeel nog eens een aparte inhoudstafel. Achteraan volgt een uitgebreide index. Elke vraag staat in een donkergrijs kadertje, daaronder komen op een lichtgrijze achtergrond de voorbeelden en het antwoord. De kadertjes zijn genummerd en bevatten waar nodig verwijzingen naar andere kadertjes. Sober, overzichtelijk, handig.

In het begin is het wel even wennen aan het feit dat elk donkergrijs kadertje zowel de juiste als de foute vorm bevat en dat pas dan de vraag geformuleerd wordt. Ik zou een aanduiding van de foute vorm (bv. met een asterisk of via vette druk voor het juiste en gewone druk voor het foute) beter gevonden hebben. Ook komen de voorbeeldzinnen uit het lesmateriaal dat de auteurs gebruiken. De auteurs wijzen hierop in hun voorwoord (*"Als u met een andere methode werkt, kunt u het best zelf voorbeeldzinnen bedenken. Voorbeeldzinnen werken het best als de cursisten die al kennen uit eerdere teksten."*), maar af en toe komen de voorbeelden toch vreemd over. Zo zou op p. 84 'Ik wil niet naar de les komen' en 'Ik zal niet naar de les komen' het verschil tussen willen/zullen zeker beter verduidelijken dan 'Ik zal/wil even met dokter Jansen overleggen' (ik schrik toch nog steeds als een cursist komt zeggen dat hij dan en dan niet naar de les wil komen...).

Sommige behandelde fouten zijn gebonden aan bepaalde moedertalen. Dat mocht iets vaker systematisch geëxpliciteerd worden. Zo heb ik de verwarring tussen 'hij' en 'er' (p. 11) alleen nog maar bij Duitstaligen gehoord.

Eenvoudige formuleringen

Eén van de bijzonder positieve aspecten van dit boek is dat de antwoorden eenvoudig geformuleerd zijn. Wij zijn zelf ook

geen voorstanders van ingewikkelde grammaticale terminologie. De auteurs bewijzen dat uitleg over een grammaticaal verschijnsel vaak zonder grammaticale terminologie kan. (Een mooi voorbeeld van een vereenvoudigde uitleg die toch verhelderend werkt, is dat van de spelling op p. 44.) Ook de inhoudstafels en de index werken met voorbeelden in plaats van met grammaticale termen. Dat vergemakkelijkt voor de cursist zeker het zoekwerk. Toch zou ik een beperkte grammaticale index voor de leerkracht wel handig gevonden hebben: zoeken op b.v. 'meervoud' of op 'modale werkwoorden' levert nu immers geen verwijzing op.

Hier en daar vind ik de vereenvoudigingen of het vermijden van terminologie te sterk doorgedreven, hoezeer ze de hanteerbaarheid ook ten goede komen. Dat je voor personen en dingen 'geen' gebruikt in de negatie en in de andere gevallen 'niet' (sic p. 36) is echt fout (tegenvoorbeeld: 'Dat is mijn geld niet'). Op p. 58 staat: we zeggen 'grote steden' (zonder -n aan grote), maar 'volwassenen' (mét -n), omdat het om mensen gaat (sic). Hier zou ik veel liever zien staan: omdat 'grote' een adjectief is (geen -n in het meervoud) en 'mensen' een substantief, al gebruik je dan wél grammaticale terminologie. Soms is een antwoord dan weer zo vaag dat het eigenlijk geen antwoord meer is. Met de uitleg over de plaats van 'niet' op p. 117 geraak je uiteindelijk niet veel vooruit. Of dat je zegt 'Ik ben in 1979 geboren' en niet 'Ik was ...', omdat je voor persoonlijke gegevens 'ben' of 'heb' gebruikt (sic), dat slaat volgens mij nergens op (tegenvoorbeeld: 'Ik was toen student').

Er zijn nog wel enkele voorbeelden en antwoorden die me even de wenkbrauwen deden fronsen of waarvan ik me afvroeg waarom ze in aparte kadertjes staan in

plaats van als twee voorbeelden van één en hetzelfde verschijnsel. Maar het boek daarom laten, nee, zeker niet! Tegenover een beperkt aantal wat bevreedende antwoorden staan immers de talrijke heel goede voorbeelden en veralgemeningen.

Enkele toevoegingen

De auteurs van *Veelgestelde vragen in de NT2-les* zijn grondig te werk gegaan. Bijna alle vragen waaraan ik kan denken en ook een heel pak waaraan ik niet meteen zou denken, maar die ik inderdaad al kreeg of waarvan ik me dankzij dit boek bewust werd, zijn opgenomen. Daarom was ik verrast geen kadertje te vinden over het feit dat 'graag' in het Nederlands niet vervoegd optreedt (door de cursisten gemaakte fout: '*Hij graagt zwemmen'), gevolgd door de voorbeelden 'Hij houdt van zwemmen' en 'Hij zwemt graag'. Op p. 26 had ik bij de substantieven die soms geen meervoud hebben, ook wel willen zien staan dat het gaat om gewichten, prijzen, maten en om tijdsindicaties op -r (keer, uur, kwartier, jaar). Ook het werkwoord 'hebben' kan na 'willen' of 'mogen' soms weggelaten worden (bv. 'Ik wil graag een koffie'), een toevoeging voor p. 89. 'Ik spreek Nederlands' in plaats van '*Ik praat Nederlands' is nog een belangrijk voorbeeld voor het verschil tussen 'praten' en 'spreken' (p. 142). En ten slotte worden 'als' en 'of' volgens mij niet door elkaar gehaald in zinnen waar het 'als' moet zijn ('U haalt de trein als u snel bent'), maar wel in indirecte vragen ('Even kijken of de post al langs geweest is') (p. 124).

Vlaanderen en Nederland

Hebt u opgemerkt dat 'ten slotte' in de vorige zin in twee woorden geschreven is? Nederlanders en Vlamingen spreken dezelfde taal. Of toch niet? In Vlaanderen zijn 'ten slotte' (2 woorden) en 'tenslotte' (1 woord) niet allebei correct in het voorbeeld

dat in het boek gegeven wordt ('ten slotte' in de betekenis van 'als laatste', p. 52 en p. 129). Als Vlaming ervaar ik dan omgekeerd weer nauwelijks verschil tussen 'Ik vind het leuk/prettig met jou uit te gaan', terwijl daar wel een kadertje aan gewijd wordt. Maar ach, misschien zijn wij Vlamingen gewoon prettig gestoord met onze soms wat striktere regels en de Nederlanders vinden dat hopelijk leuk.

Tot slot

De auteurs wijzen er nadrukkelijk op dat het niet de bedoeling is de behandelde vragen en antwoorden integraal in een les te behandelen. Dit boek is een naslagwerk om beter voorbereid de anderstalige klas in te stappen of om cursisten te helpen wanneer bepaalde vragen opduiken. Ik ben ervan overtuigd dat dit inderdaad het geval is en herhaal hier als besluit graag mijn positieve mening over dit werk. Kopen en wel meteen. Voor de prijs hoeft u het zeker niet te laten!

Ann De Schryver
deschryver87@scarlet.be

Ben je tof? Hoe ging het met je? Ben je 'Thuis in taal'?

Freddy Hofmans, Jean-Paul Steevens & Etienne Wils (2007). *Thuis in taal. Nederlands voor anderstaligen. Richtgraad 1.1.1 en 1.1.2*. Antwerpen: De Boeck. Leerwerkboek (=studentenboek). Prijs: € 13,40.
Handleiding met audiomateriaal, minigrammatica en beeldwoordenboek (alle nog te verschijnen). Info op <www.uitgeverijdeboeck.be>

Een mooie, verzorgde en kleurrijke uitgave met goede foto's en tekeningen. Een titel die zeker in het kader van inburgering interesse opwekt: *Thuis in taal* (verderop: TiT). Op de kaft achteraan lezen we: "Thuis in taal is gebaseerd op de verworvenheden van de communicatieve methode en volgt de meest recente versie van de leerplannen. De klemtoon ligt op vaardigheden [...]. Er

werd naar gestreefd om de taalhandelingen zo taakgericht mogelijk aan te brengen." Op de site staat ook nog: "De methode staat garant voor [...] het gebruik van authentiek tekstmateriaal en ludieke gesprekken, de actieve participatie van de student en aangename lessen door de afwisseling". En dat alles voor een heel redelijke prijs. We dachten: Mooi! Na Zo gezegd (zie VONK,